

DE TRE STORE SKRIFTLIGE OPGAVER PÅ ZAHLES: DHO, SRO, SRP

Dansk- / historieopgaven (DHO) i 1g

Formål

1.g-opgaven i dansk og historie er en øvelse i at skrive større opgaver og lære de regler at kende, der gælder for akademiske opgaver. Det vil sige:

1. Du skal lære at behandle dit emne hensigtsmæssigt og dokumentere dine oplysninger.
2. Du skal lære at anvende faglig viden og fagenes metoder.
3. Du skal lære at udtrykke dig klart og sammenhængende og oplyse om kilder, bruge henvisninger og lave litteraturliste efter bestemte retningslinjer.

Kompetencer

Det betyder, at du i denne opgave vil træne at:

- Tilrettelægge dit arbejde og disponere din tid
- Finde, udvælge og dokumentere brug af litteratur
- Besvare en stillet opgaveformulering fyldestgørende
- Arbejde selvstændigt og metodisk med tekster og kilder ved hjælp af tekstanalyse (dansk) og historisk metode (historie), herunder kildekritiske overvejelser - også i forbindelse med brug af materialer fra internettet
- Bruge kilder, herunder citatteknik, kildehenvisninger og noteapparat
- Lave en anvendelig og præcis litteraturliste
- Skrive argumenterende ud fra analytisk arbejde med faglige tekster
- Skrive klart, sammenhængende og læsevenligt
- Kende forskel på inspiration og plagiat. Se <http://www.stopplagiat.nu/>

Krav

- Opgaven skrives inden for et af de emner, I har gennemgået i løbet af kronologiforløbet i 1g. Du får udleveret opgaveformuleringer af din historie- og dansklærer og skal vælge én.
- Opgaven skal skrives individuelt, men I må gerne samarbejde i grupper om samme emne.
- Du skal selv finde sekundærmateriale til opgaven.
- Du får to skivedage, hvor du kan få vejledning og arbejde med opgaven på skolen.
- Du skal aflevere og bestå opgaven for at gå videre i 2.g
- Opgaven skal være på 5-8 sider eksklusive forside, indholdsfortegnelse, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. En side er 2400 anslag inkl. mellemrum. Brug linjeafstand 1,5.

Indhold

Dansk-historieopgaven indeholder altid følgende elementer:

- Forside med navn, klasse, opgaveformulering og samlet antal sider (det totale antal anslag divideret med 2400)
- Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit, der svarer til afsnittene inde i opgave

- Indledning
- Besvarelse af selve opgaven
- Konklusion
- Litteraturliste som svarer til kildehenvisningerne i opgaven
- Eventuelle bilag

Desuden skal du udfylde **selvevalueringsskemaet** og uploade det under den skriftlige opgave, der hedder 'DHO-selvevaluering' på Lectio, EFTER du har været til det mundtlige forsvar. Her noterer du dine erfaringer fra opgaveprocessen, så du ved, hvad du skal være særligt opmærksom på i 2g og 3g, når du skal skrive SRO og SRP.

Efter du har afleveret opgaven, skal du til en mundtlig prøve, hvor du skal fremlægge opgaven. Den mundtlige prøve er en AT-årsprøve. Derfor skal du inden prøven skrive din DHO om til en AT-synopsis. Det betyder også, at du inden prøven selv skal omformulere din udleverede opgaveformulering, som er taksonomisk struktureret, til en AT-problemformulering, der er formuleret som et hv-spørgsmål. AT handler om metodiske overvejelser: hvad har du arbejdet med i dansk og historie, hvorfor og hvordan, herunder overvejelser omkring tekstanalyse og kildekritik, samt fagenes samspil og materialevalg. Du får en samlet karakter for opgaven, det mundtlige forsvar og dine AT-overvejelser.

*****

Studieretningsopgaven (SRO) i 2g

Formål

I 1g gjorde du dig nogle erfaringer med opgaveprocessen, litteratursøgning og opbygning af opgaven. Disse erfaringer skal du trække på i SROen. Du forventes derfor at overveje de kommentarer, du fik fra vejlederne i 1g samt dit selvevalueringsskema. Du får én karakter for opgaven. Karakteren tæller også med i standpunktskarakteren i de studieretningsfag, som du skriver i. Du skal aflevere opgaven for at gå videre i 3g.

Krav

Lærerne i dine studieretningsfag vil præsentere dig for to tværfaglige opgaveformuleringer. Du skal vælge én. Begge dine lærere vil være vejledere i opgaveprocessen, og der er indlagt to skivedage, hvor du enten kan arbejde på skolen eller hjemme.

Bemærk at opgavebesvarelsen skal indeholde et kort resumé på engelsk (abstract), som sammenfatter opgavens formål, metoder og resultater / konklusioner. Dette gennemgår din engelsklærer med dig.

Opgavens omfang er 6 - 10 sider eksklusive forside, abstract, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. Opgaven afleveres efter aftale med vejlederne – typisk umiddelbart efter sidste skivedag. En normalside er 2400 anslag inkl. mellemrum. Dette kan dog være anderledes i de naturvidenskabelige fag (matematik, fysik, kemi – spørg dine vejledere).

Indhold

SRO indeholder altid følgende elementer i denne rækkefølge:

- Forside med navn, klasse, opgaveformulering og samlet antal sider (det totale antal anslag divideret med 2400)
- 'Abstract' på engelsk (ca. 15-20 linjer)
- Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit
- Indledning
- Besvarelse af selve opgaven
- Konklusion
- Litteraturliste som svarer til kildehenvisningerne i opgaven
- Eventuelle bilag

Evaluerings

Efter du har afleveret og fået feedback på opgaven, skal du udfylde SRO-selvevalueringsskemaet og uploade det under den skriftlige opgave, der hedder 'SRO-selvevaluering' på Lectio. Her noterer du dine erfaringer fra opgaveprocessen, så du ved, hvad du skal være særligt opmærksom på i 3g, når du skal skrive SRP.

*****

Studieretningsprojektet (SRP) i 3g

Formål

I din SRP får du mulighed for at vise, at du selvstændigt kan lave en tværfaglig akademisk opgave med en flerfaglig problemstilling inden for et selvvalgt område med tilknytning til din studieretning. Du forventes at gøre dig nogle selvstændige overvejelser mht. emne og materialevalg.

Projektet udarbejdes i to fag. Du skal skrive i et af dine studieretningsfag på A-niveau samt et fag på mindst B-niveau. Du kan godt vælge et fag, som allerede er afsluttet. Fagene skal give mening i forhold til dit valgte område samt den faglige fordybelse.

Vejledningsprocessen

- Du skal have din selvevaluering fra 2g med til første vejledning, så du og dine vejledere er klar over dine fokuspunkter.
- Du får to vejledninger, hvor begge faglærere er til stede.
- Du skal være forberedt til både første og anden vejledning, dvs. du skal komme med ideer til emnet til første vejledning og have arbejdet videre med din research mellem første og anden vejledning.
- Faglærerne udarbejder en opgaveformulering til dig ud fra vejledningen. Den får du udleveret, når skriveperioden begynder i december.

Krav

Du skal bruge de erfaringer, du har gjort dig vedr. opgavens opbygning, udarbejdelse og proces i de tidligere opgaver, du har skrevet. Din opgave bliver bedømt ud fra følgende kriterier:

- De faglige mål i de fag, der indgår i studieretningsprojektet
- Overensstemmelse mellem opgaveformulering og besvarelse
- Din udvælgelse, inddragelse, bearbejdning, vurdering og perspektivering af relevant fagligt stof
- Problemstillingernes sværhedsgrad og kompleksitet, samt formidlingen af stoffet
- Der gives en karakter ud fra en helhedsbedømmelse

Opgaven skal opfylde såvel fagspecifikke som tværgående faglige krav, samt et krav om fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over den daglige undervisning i mindst et af fagene. Du må ikke genanvende afsnit fra besvarelser, som tidligere er blevet afleveret og rettet, men du må gerne tage udgangspunkt i forløb i undervisningen.

Omfanget af studieretningsprojektet er normalt 15-20 normalsider, og det vil fremgå af opgaveformuleringen. En normalside er 2400 anslag inkl. mellemrum. Dette kan dog være anderledes i de naturvidenskabelige fag (matematik, fysik, kemi – spørg dine vejledere). Bemærk: abstract, indholdsfortegnelse, noter, litteraturhenvisninger, litteraturliste og eventuelle bilag medregnes ikke. Projektet indeholder følgende elementer:

- Forside med navn, klasse, navn på vejlederne, opgaveformulering og sidetal (udleveres af lærerne)
- Evt. egen forside
- 'Abstract' på engelsk
- Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit
- Indledning
- Besvarelse af selve projektet
- Konklusion

- Litteraturliste som svarer til kildehenvisningerne i opgaven
- Eventuelle bilag, f.eks. de tekster, du analyserer, grafer, modeller (hvis muligt)

Vigtigt! Studieretningsprojektet er et eksamensprojekt og indgår i din samlede studentereksamen med vægten 2.

*****

Formalia og struktur i opgaverne

Struktur

Opgaven bør udformes sådan, at den kan læses af andre end dig selv og de lærere, du har arbejdet sammen med. Der lægges ved bedømmelsen stor vægt på, at opgaven er klar og overskuelig, både i opstillingen og i den sproglige udarbejdelse. De følgende punkter er derfor - selvom nogle af dem kun angår den ydre form - af væsentlig betydning. Punkt 1-6 kommer i nævnte rækkefølge i opgaven.

1. Forside. På opgavens forside skal du oplyse navn og klasse, opgavens emne og den opgaveformulering, du arbejder ud fra, præcis som den står. Angiv også samlet antal sider og anslag.

(Til SRO/SRP: '**abstract**' skal komme mellem forsiden og indholdsfortegnelsen)

2. Indholdsfortegnelse over hoved- og underafsnit, der svarer til tydelige overskrifter i selve teksten. Der skal (evt. ført ud som kolonne yderst til højre på siden) angives sidetal for, hvor hvert afsnit begynder inde i teksten. Brug den automatiske overskrift-/indholdsfortegnelsesfunktion i Word e.l.

3. Indledningen bør informere om, hvad opgaven i store træk handler om, hvilke problemstillinger, der behandles og hvilke metoder, der bruges. Du bør beskrive og præsentere noget af det materiale, du har arbejdet med, eller vise nogle sammenhænge, der måske peger ud over selve opgavens stof. Husk at motivere valget af emne – hvorfor er det interessant?

4. Kapitler og afsnit. Opgaven bør være klart opdelt i kapitler, der omhandler opgavens delemner. Hvert kapitel skal have en overskrift. Kapitlerne må gerne være inddelt i underafsnit, men pas på med at bryde opgaven for meget op i hoved- og underafsnit med en masse overskrifter, så du mister den røde tråd. Sørg for **klare overskrifter** anbragt på samme måde på siden til afsnit af samme slags, sådan at alle **KAPITELOVERSKRIFTER** er ens, og alle **Afsnitoverskrifter** er ens.

5. Konklusionen er en uundværlig del af opgaven. Den skal sammenfatte resultaterne af din undersøgelse. Du bør også runde af, f.eks. ved at trække trådene tilbage til de hovedlinjer og sammenhænge, du omtalte i indledningen. Afslut med noget interessant, så man husker opgaven.

6. Litteraturlisten skal omfatte alle de kilder, du anvender i opgaven. Den er alfabetisk opstillet efter forfatterefternavn. Husk at følge formalia!

7. Eventuelle bilag. Overvej om tabeller o.l. skal stå inde i opgaven.

Husk at sætte **sidetal på** i nederste højre hjørne af hver eneste side, lige fra titelblad til litteraturliste, også på illustrationer og andre specielle sider. Husk i den forbindelse: brug kun relevante illustrationer, dvs. om forhold, som behandles direkte i din opgavetekst.

Noter og henvisninger

I de større skriftlige opgaver er det et krav, at du dokumenterer, hvorfra du har de oplysninger, som du ikke selv har fremstillet. Dvs. du skal konsekvent lave henvisninger til din primær- og sekundærlitteratur, gerne flere på hver side. Dine henvisninger skal svare til din litteraturlistes fortegnelse over benyttet materiale, så man overalt i teksten kan se, hvor du har de pågældende oplysninger fra. Du behøver ikke dokumentere almen viden. Hvis du er i tvivl, kan du kigge her: <http://www.stopplagiat.nu>. Kildehenvisningerne sikrer dig mod at komme til at overtræde eksamensbekendtgørelsen, hvor det hedder:

Hvis der under eller efter en prøve opstår formodning om, at en eksaminand uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp, jf. stk. 1, har udgivet en andens arbejde for sit eget eller har anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, indberettes dette til institutionen. Bliver formodningen bekræftet, bortvises eksaminanden af institutionen fra den pågældende prøve (§ 19 Stk. 3).

Kildehenvisninger gælder ikke blot helt konkrete ting som talmateriale, modeller, grafiske fremstillinger, illustrationer og citater, men også parafraaser, hvor du formulerer indholdet af en tekst med dine egne ord. Pas på du ikke laver citatmosaik - en god regel er primært at anvende citater, hvis du ikke selv kan formulere indholdet med dine egne ord, eller hvis der er særlige sproglige nuancer i citatet, der skal med og analyseres. Husk at citater skal vælges med omhu og bruges til noget - ikke bare fylde i opgaven. Derfor skal du også nøje overveje, hvor lange citater, du vil bruge. Hvis du bruger citater på fire linjer eller længere, skal du rykke citatet ind, så det står for sig selv, som citatet fra bekendtgørelsen ovenfor - og uden citationstegn. Prøv at veksle mellem parafraaser og citater af varierende længde. Når du citerer, så citer korrekt, dvs. brug citationstegn ("..."), ikke kursiv, og skriv ordret af! Hvis du udelader ord, skal du bruge ellipse... (tre punktummer). Hvis du ændrer noget inde i et citat - f.eks. tiden eller endelsen på et verballed, markeres det med klammer: "Brandes men[er], at problemer bør sættes under debat".

I nogle fag kan du have arbejdet med parentetiske litteraturhenvisninger, men i de større skriftlige opgaver skal du bruge fodnoter. Bemærk at henvisninger i fodnoter ikke tæller med i det samlede antal sider. Fodnoterne laver du således:

¹ Ebbesen, Klaus. *Fortidsminderegistrering i Danmark*. København: Fredningsstyrelsen, 1985, s. 35.

Første gang du henviser til en bog, artikel, hjemmeside eller andet, skal du gengive samtlige bibliografiske data, som de står i litteraturlisten. Det vil sige forfatterens fulde navn, tekstens titel, udgivelsessted, forlag og årstal, og tallet på siden, hvor du har fundet dine oplysninger. Næste gang du henviser til samme tekst, skal du kun angive efternavn, årstal og sidetal:

² Koch, Hal. *Hvad er demokrati?* København: Gyldendal, 1945, s. 7.

³ Koch, 1945, s.9-10.

I forbindelse med henvisninger til internetsider skal du tydeligt angive sitets afsender, titlen på den specifikke side, og datoen for lokalisering. Det er altså ikke nok bare at kopiere et link ind i noten. Eksempel:

⁴ Udenrigsministeriet. "Den danske indsats i Afghanistan 2008-2012". Udenrigsministeriets hjemmeside, 2008. Set 3/9 2010. <http://www.netpublikationer.dk>.

Bemærk at fodnoter primært bør bruges til litteraturhenvisninger og ikke til uddybende forklaringer for at spare plads. Opgaven skal kunne læses og forstås, uden at læseren behøver at læse fodnoterne, og mange uddybende fodnoter skaber en rodet opgave.

Litteraturliste

Litteraturlisten er en liste over de bøger, tekster og andre kilder, der er benyttet i opgaven, opstillet alfabetisk efter forfatterefternavn. Den skal være fuldstændig (men lad være med at angive kilder, som du ikke bruger i opgaven) og for hver kilde angive nøjagtige oplysninger på følgende måder (vær konsekvent): Du behøver ikke opdele listen efter materialetyper, men links kan med fordel grupperes for sig selv.

Bøger:

Forfatterefternavn, Fornavn. *Titel*. Trykkested: forlag, udgivelsesår.

Gleick, James. *Chaos: Making a New Science*. New York: Penguin, 1987.

Henley, Patricia. *The Hummingbird House*. Denver: MacMurray, 1999.

Bemærk: selvstændigt udgivne bøger, aviser, tidsskrifter *kursiveres*, mens artikler, noveller, digte, sange står i "citationstegn" uden kursivering.

Dele af en bog: angiv hvilke kapitler, afsnit eller sider.

Forfatterefternavn, Fornavn. "Titel på digt/novelle/artikel". *Titel på bog/antologi*. Evt. navn på redaktør.
Trykkested: forlag, udgivelsesår. Sidetal.

Burns, Robert. "Red, Red Rose." *100 Best-Loved Poems*. Red. Philip Smith. New York: Dover, 1995. 26-27.

Kincaid, Jamaica. "Girl". *The Vintage Book of Contemporary American Short Stories*. Red. Tobias Wolff. New York: Vintage, 1994. 306-308.

Avis- og tidsskriftsartikler

Forfatterefternavn, fornavn. "Titel". *Avisens navn*, årgang: sidetal (hvis muligt). Angiv også gerne link, hvis du har teksten fra nettet.

Poniewozik, James. "TV Makes a Too-Close Call". *Time Magazine* 20-11-2000: 70-71.

Rehling, David. "Den unge læser, der købte Ditlevsen og Søndersby". *Information* 23-07-2011.

<http://www.information.dk/274104>

Materiale fra internet

Angiv navn på hjemmesiden og fuldstændig internetadresse, gerne redaktør / forfatter hvis muligt, samt hvornår du kiggede på siden.

Munk, Anne Kirstine. "En Glorie af Letsind: Om Agnes Henningsen". *Litteratursiden.dk*.

<http://www.litteratursiden.dk/artikler/en-glorie-af-letsind-om-agnes-henningsen-letsindighedens-gave>. 20-03-2015.

Kielberg, Esther. "Emil Aarestrup: Forfatterportræt". *Arkiv for Dansk Litteratur*.

http://adl.dk/adl_pub/fportraet/cv/ShowFpItem.aspx?nnoc=adl_pub&ff_id=18&p_fpkat_id=indl.19-03-2015.

Tjekliste til opgaverne inden aflevering

1. Delafsnittene i opgaven

Fokus og stof i de enkelte delafsnit

- Er opgaven besvaret – alle delene?
- Er fokus i hvert afsnit klart?
- Er hvert afsnit afrundet med en tydelig pointe?
- Er overskrifterne både interessante og præcise?
- Er der løse ender eller ubesvarede spørgsmål, der skal færdiggøres?
- Er der tilstrækkelig argumentation og dokumentation?

2. Den samlede opgave

Struktur

- Danner indledningen en fin optakt til opgaven?
- Har de vigtigste stofdele fået den vægt, de skal have? Overvej taksonomier her.
- Er afsnitsinddelingen logisk og meningsfuld? (Man skifter afsnit, når man skifter emne; afsnittet skal have en vis længde, et tydeligt argument, pointer, afrunding, fagtermer, og gerne citater og henvisninger).
- Er der en rød tråd gennem hele opgaven (klart fokus, overgange, korte delkonklusioner = kohærens)
- Runder konklusionen opgaven ordentligt af?

Sprog

- Er sproget klart, præcist og levende? Korrekt og akademisk skriftsprog?
- Er sætningerne klart afgrænsede, og giver de mening?
- Hænger opgaven sprogligt sammen (kohæsion), f.eks. vha. forbinderord: *på samme måde, ligesom, som følge af, desuden, i modsætning til, imidlertid, ligeledes, herved, for det første /andet, på den ene/anden side, altså, sammenfattende, som konklusion, derfor, kort sagt.*
- Er stavning og tegnsætning i orden? Komma, sammensatte ord, nutids-r?

Formalia

- Er der sidetal i opgaven?
- Er indholdsfortegnelse og litteraturliste overskuelig og korrekt?
- Er der tilstrækkeligt med henvisninger til den anvendte litteratur?
- Er citatteknikken i orden? Har du undgået citatmosaik? Bruger du citaterne til noget?